

Thuy t trình v đ tài Tr n chi n Qu ng Tr ,

s gia Dale Andrade, thu c Trung Tâm L ch S Quân Đ i Hoa K , nói: “T ng Giai đã b đ i x r t b t công. Tôi cho r ng ông đã làm h t s c mình, trong m t hoàn c nh r t khó khăn tr c quân thù.” (Hình: Hà Giang/Ng i Việt)

Trong h i th o “Việt Nam, 35 năm nhìn lại,” tr n Qu ng Tr đ c đ a ra th o lu n và đ c đánh giá là tr n chi n kh ng khi p nh t c a chi n cu c Việt Nam.

M đ u ph n th o lu n là ông Dale Andrade, m t s gia k c u thu c Trung Tâm L ch S Quân Đ i Hoa K , hi n đang so n tài li u l ch s chính th c cho nh ng ho t đ ng chi n đ u c a quân đ i Hoa K t i Việt Nam, cũng là tác gi c a ba cu n sách v chi n tranh Việt Nam: “Ashes to Ashes: The Phoenix Program and the Vietnam War” (1990); “Spies and Commandos: How America Lost the Secret War in North Vietnam” (2000), and “America’s Last Vietnam Battle: Halting Hanoi’s 1972 Easter Offensive” (2001).

Ông Andrade phát bi u:

Việt Nam, 35 Năm Nhìn Lại - Trận chiến ở Quang Trị

Tác Giả: Hà Giang/Ngái Việt
Thứ Hai, 26 Tháng 4 Năm 2010 15:40

“Trận chiến ở Quang Trị được chia làm hai giai đoạn, tôi sẽ trình bày về giai đoạn đầu, khi Bộ chỉ huy thành, những người danh dự nói về việc quân lực VNCH chiếm lại thành, trong giai đoạn hai, cho Đại Tá Phạm Văn Chung.”

Sĩ gia Andrade nhận định là vào “Mùa Hè Đông” năm 1972, bộ đội của miền Nam Việt Nam gặp khó khăn hoàn toàn chìm đắm trong khói lửa, những “mục tiêu chính của Bộ chỉ huy là Quân Đoàn 1, nằm ngay phía đông của Khu Phi Quân Sự”, với sự hy vọng sẽ chiếm thành Quang Trị một cách nhanh chóng nhất để chiếm lại địa điểm trong hòa đàm Ba Lê.

Theo sĩ gia Andrade, thì về phía quân lực VNCH, tình hình cũng rất nguy kịch. Ông nói: “Trong lúc quân Bộ chỉ huy đang hùng hục khắp nơi, thì về phía quân lực VNCH, tình hình đã rất tồi. Bộ chỉ huy rút quân từ giữa năm 1965, và đến đầu năm 1972 thì Hoa Kỳ đã mang hết các đơn vị quân tác chiến ra khỏi vùng này, chỉ còn để lại một vài căn cứ.”

Dùng bộ đội quân sự để diễn tập di chuyển của cuộc chiến, sĩ gia Andrade cho rằng đây là một tình huống bất ngờ xảy ra của QLVNCH.

Thuyết trình đoàn của đại tá “Trăn trở của Quân Công Tr” tại cuộc họp ở “Việt Nam, 35 Năm Nhìn Lại”,

đối tác sang: Chuyên gia nghiên cứu chiến tranh Việt Nam George J. Veith, Đại tá Tá Thủy Quân Lực Chiến Phạm Văn Chung, Đại tá Úy Dù Nguyễn Việt, Nguyễn Văn Kỳ Phong, đồng chí cựu “Operation Lam Sơn 719” của Thủ tướng Nguyễn Văn Duy Hình. (Hình: Hà Giang/Ngái Việt)

“Thuyết trình của nghiêm trọng của vấn đề, Tướng Vũ Văn Giai, tướng lĩnh Sư Đoàn 3 Bộ Binh, ra lệnh lui quân về phía Nam để có thể tạo ra một đội ngũ vững chắc hơn.”

“Các cựu quân Hoa Kỳ cho rằng đây là một quy trình hợp lý, có cơ sở, có tri thức và kinh nghiệm để đưa hàng ngũ của ông trong tình hình hiểm nghèo lúc đó. Nhưng tiếc thay, ngay khi kết thúc lui quân bắt đầu, thì nửa đêm hôm đó, Tướng Hoàng Xuân Lãm, tướng lĩnh Quân Đoàn 1, gọi phân, ra lệnh tái chiếm Quân Công Tr.”

Sĩ gia Andrade cho rằng “mệnh lệnh bất ngờ” của hai vị tướng đã tạo ra một tình trạng hoang mang trong binh sĩ, họ không biết nghe ai, “tạo ra hỗn loạn làm tổn thất hàng ngũ”, khiến “tổ chức năng chiến đấu của QLVNCH bị tổn hại nghiêm trọng.”

Tình hình bị đất đai này, sĩ gia Andrade kể, Tướng Abrams, trưởng của đó, mới khi nói chuyện với Hoa Thịnh Đốn để hỗ trợ sức bệnh của QLVNCH, nhưng một ngày sau khi một Quân Công Tr, đã phải gọi về Hoa Thịnh Đốn than thở:

“Một số lãnh đạo của VNCH đã bắt đầu bị cuốn, khiến cho binh sĩ của họ mất ý chí chiến đấu!”

“Có thể câu nói này quá là quá bi quan. Nhưng ngay sau khi Bộ Chỉ huy của Quân Công Tr, tình hình thực sự là bi đát.” Sĩ gia Andrade nhận định.

“Sau khi Quân Công Tr thất thủ, Tướng Giai bắt đầu hối tiếc và lên án, và còn bị bắt tù.”

“Tướng Giai đã bị xử tử công. Tôi cho rằng ông đã làm hại chính mình, trong một hoàn cảnh rất khó khăn trước quân thù, khi không được cơ sở để thu thập dữ liệu.”

Kết thúc phần trình bày của mình, sĩ gia Andrade nói:

“Trăn chiến Quân Tr đ c tiếp tục sau khi T ng Hoàng Xuân Lâm, t lnh quân đoàn I b thay th b i T ng Ngô Quang Tr ng, m t trong nh ng lnh đ o u tú nh t c a QLVNCH.”

C t a c a bu i h i th o căng th ng đ t nhiên đ c b t ra nh ng ti ng c i tho i mái hi m có khi Đ i Tá Ph m Văn Chung, t lnh L Đoàn 369 Th y Quân L c Chi n, m đ u ph n thuy t trình c a ông:

“Tôi ph i đ t m hình này lên đây!”

“Tr l m!”

“Đ p trai n a!”

M i ng i nhao nhao bình ph m v t m hình m t chàng trai tr t i c i trong quân ph c VNCH.

“Lúc đó tôi 21 tu i, bây gi thì đã 80 r i.” Đ i Tá Chung nói.

Nh ng c t a chìm đ n vào im l ng v i câu nói k tiếp c a ông.

“Đã g n 40 năm trôi qua k t ngày QLVNCH chi m l i c thành Quân Tr , nh ng v i tôi m i vi c nh m i x y ra ngày hôm qua.”

“Tôi có l là m t trong nh ng nhân ch ng s ng cu i cùng còn sót l i t tr n chi n này!”

“Hôm nay tôi r t hãnh di n và cũng r t đau bu n... đ k l i cho quý v nghe tr n đánh này trong vai trò m t chi n sĩ c a QLVNCH.”

Xúc đ ng khi n ông ngh n l i nhi u l n.

“H n 20 ngàn binh sĩ c a c hai bên đã b mình trong tr n đánh kéo dài 5 tháng.”

Ph n l n bài thuy t trình c a Đ i Tá Ph m Văn Chung đ a ra nh ng thí d t m đ trình bày t ng quan l c l ng gi a QLVNCH và quân đ i B c Việt, và ông tóm t t r ng “v b binh, thi t giáp, cũng nh pháo binh, quân B c Việt tr i h n QLVNCH g p 4 l n. Tuy nhiên v không quân và h i quân thì QLVNCH chi m u th h n.”

Mô t s kh ng khi p, ác li t và đ m máu c a tr n đánh, Đ i Tá Chung đ n ch ng câu nói c a m t sĩ quan trung đ i tr ng:

Việt Nam, 35 Năm Nhìn Lại - Trăn trở của Người Trẻ

Tác Giả: Hà Giang/Ngái Việt
Thứ Hai, 26 Tháng 4 Năm 2010 15:40

“Mười bốn tháng ngẩng đầu lên, chẳng cần dể tay lên khi mọi người hỏi cá nhân họ có thò tay ra khỏi cửa hàng thì dính đến mình!”

Theo Đäi Tá Chung, để dành để dành chi tiêu thäng, lúc nào cũng công bao giờ cũng phải trả tiền 3 đến 5 lần lúc nào cũng phòng thủ, thế mà trong truyện Quäng Träng để ch phòng thủ là trả tiền ta tiền công đến 4 lần.

Ông kể tiếp:

Thänh äng, vào ngày 16 tháng 9 năm 1972, một lần thänh äng kä long träng väi đäy näc mät cäa binh sĩ Thäy Quän Läc Chiän täi cäng thänh Quäng Träng tan hoang, để nát nhä đäng gäch vän, đánh đäu väi cä QLVNCH đã chiäm läi đäng cä thänh.

“Vì phép lạ hay vì yêu cầu danh dự, tâm lý nào mà Quân Läc Việt Nam Cộng Hòa đã tạo nên chiến thắng vang dội?”

Đäi Tá Phạm Văn Chung để câu hỏi, và phän trình bày cäa ông chäm dät giäa tiäng vä tay cäa cä täa.